

ΔΥΟ ΗΜΕΡΕΣ, ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ - DEUX JOURS, UNE NUIT

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Ζαν-Πιερ & Λυκ Νταρντέν
Ηθοποιοί: Μαριόν Κοτιγιάρ, Φαμπρίσιο Ροντζιόνε
Φωτογραφία: Αλέν Μαρκοέν
Μοντάζ: Μαρί-Ελέν Ντοζό
Χώρα: Βέλγιο, Ιταλία, Γαλλία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 95'

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Βραβεία Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου 2014, Καλύτερη Ηθοποιός η Μαριόν Κοτιγιάρ
- Boston Online Film Critics Association 2014, 3 Βραβεία:
- * Καλύτερη Ηθοποιός η Μαριόν Κοτιγιάρ
- * Καλύτερη Ξενόγλωσση Ταινία
- * Στις 10 Καλύτερες Ταινίες της χρονιάς
- Cannes Film Festival 2014, Υποψήφια για Χρυσό Φοίνικα
- International Cinephile Society Awards 2014, Βραβείο Grand Prix στους Ζαν-Πιέρ & Λυκ Νταρντέν
- National Board of Review, USA 2014, Στις 5 καλύτερες Ξενόγλωσσες Ταινίες της χρονιάς
- New York Film Critics Circle Awards 2014, Καλύτερη Ηθοποιός η Μαριόν Κοτιγιάρ

- Sydney Film Festival 2014, Βραβείο Καλύτερης ταινίας στους Ζαν-Πιέρ & Λυκ Νταρντέν.

Η Σαντρά έχει ένα σαββατοκύριακο να πείσει τους εργάτες συναδέλφους της να αλλάξουν γνώμη και να αποποιηθούν το μπόνους τους, όρο τον οποίο έχει θέσει η εργοδοσία ώστε να μη χάσει τη δουλειά της εκείνη. Η συγκινητικότερη ταινία των Νταρντέν είναι ένα καίρια λιτό, ευθύβολο και απόλυτα επείγον κοινωνικό δράμα με μια αφοπλιστική Μαριόν Κοτιγιάρ.

Η ταινία που κλειδώνει οριστικά και αμετάκλητα το θέμα «οικονομική κρίση» στη μορφή ενός συγκλονιστικού οδοιπορικού μιας γυναίκας να μην χάσει τη δουλειά και την αξιοπρέπεια της. Ας υποκλιθούμε στους αδελφούς Νταρντέν και το μεγαλείο της Μαριόν Κοτιγιάρ.

Παρασκευή μεσημέρι κι ένα τηλεφώνημα σηκώνει την ξαπλωμένη στον καναπέ Σαντρά, γνωστοποιώντας της πως η εργοδοσία του εργοστασίου όπου δουλεύει αποφάσισε να κάνει περικοπές κι έχει θέσει τους 16 συναδέλφους της μπροστά στο εξής δίλημμα: για να μην απολυθεί η Σαντρά, η οποία κάνει χρήση της αναρρωτικής της άδειας λόγω ψυχολογικών προβλημάτων, θα πρέπει να αποποιηθούν όλοι το ετήσιο μπόνους τους. Όπως την πληροφορεί η φίλη της Ζιλιέ, σε μια πρώτη ψηφοφορία 14 από τους 16 επέλεξαν να κρατήσουν τα 1.000 ευρώ που αντιστοιχούν στον καθέναν. Υπάρχει όμως η δυνατότητα για μια δεύτερη, τελική και μυστική ψηφοφορία το πρωί της Δευτέρας, η οποία μπορεί να αλλάξει το αποτέλεσμα.

Αρχικά απρόθυμη και φοβισμένη, η Σαντρά πείθεται τελικά να επισκεφθεί τους συναδέλφους τους μέσα στο σαββατοκύριακο και να τους κάνει να αλλάξουν γνώμη.

Σε ένα δεκάλεπτο οι Νταρντέν μας έχουν συστήσει τη βασική ηρωίδα τους, μια καταθλιπτική εργαζόμενη μητέρα, και μας έχουν ρίξει κατευθείαν στα βαθιά, σε έναν απελπισμένο αγώνα ενάντια στο χρόνο. Το βασικό σεναριακό δίλημμα μοιάζει σχεδόν απλοϊκό, αλλά το βελγικό σκηνοθετικό δίδυμο το μετατρέπει δεξιοτεχνικά σε δραματικό σημείο εκκίνησης ενός αγωνιώδους θρίλερ, το οποίο δεν ενδιέχει ούτε στιγμή στους περασμούς του μελοδραμάτος και του καταγγελτικού διδακτισμού. Αφενός διότι προσεγγίζει το θεμελιακό οικονομικό/ψυχολογικό πρόβλημα με πολιτικό, καθαρά διαλεκτικό τρόπο, τοποθετώντας το στο επίπεδο των κοινωνικών δομών και των ταξικών αντιθέσεων, και αφετέρου διότι δεν αντιμετωπίζει τους εργάτες ως κοινωνιολογικά δείγματα ή δραματολογικά σχήματα, αλλά ως αληθινούς κινηματογραφικούς ήρωες με υπαρκτές ανάγκες, σωτηρικές αντιφάσεις και απρόβλεπτες, διαφορετικές συμπεριφορές.

Η πολιτική ματιά των Νταρντέν στον κόσμο της Σαντρά είναι σαφέστατη και ταυτόχρονα διακριτική. Κάθε νέα συνάντηση της ηρωίδας με έναν συνάδελφο δίνει και μια καινούργια προοπτική στο πρόβλημα, το οποίο από τη μία είναι ξεκάθαρο πως έχει μετατεθεί από τους «επάνω» στους «κάτω» και από την άλλη διογκώνεται και γίνεται αδιέξοδο, διότι οι τελευταίοι, διαπιστωμένοι και φοβισμένοι, αδυνατούν να το διαχειριστούν συλλογικά. Εξίσου καθαρή και αποκαλυπτική είναι και η κινηματογραφική ματιά των δύο δημιουργών, που περιγράφουν τον αγώνα επιβίωσης της Σαντρά (την οποία πρωτοσυναντάμε κοιμισμένη) ως μια διαδρομή αφύπνισης και σταδιακής ανάκτησης της αξιοπρεπείας της. **Γι' αυτό και παράλληλα με την εξέλιξη της πλοκής η αφήγηση ολοένα σφίγγει κι επιταχύνεται, το σασπένς κορυφώνεται και η συγκίνηση αποκτά κατακλυσμιαίες διαστάσεις όταν στο τέλος, και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, η Σαντρά (μία αποφισλιστικά λιτή Μαριόν Κοτιγιάρ) καταλαβαίνει πως όσο ισχύει το «ο καθένας για τον εαυτό του» θα ισχύει και το «και ο θεός εναντίον όλων».**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

...Υπάρχουν κινηματογραφικά πρότζεκτ που είναι όχι απλώς δύσκολα, αλλά απαγορευτικά. Που για να υλοποιηθούν χρειάζονται εκτός από υψηλό μπάτζετ και επιπλέον τεχνικές γνώσεις, σχεδόν νέες μηχανικές εφευρέσεις, μια νέα κινηματογραφική γλώσσα. Το «Δύο Μέρες, Μια Νύχτα» των Νταρντέν είναι ακόμη πιο «απαγορευτικό» και από αυτά.

Πώς άραγε αποφασίζεις πως εν έτει 2014, με την Ευρώπη να καρτάρει όσο ανεβαίνουν με ιλιγγιώδεις ταχύτητες τα ποσοστά ανεργίας - να κάνεις μια ταινία όπου η τόσο απλή που μπορεί να περιγραφεί σε μια γραμμή υπόθεσή της είναι το Σαββατοκύριακο μιας γυναίκας που πρέπει να πείσει τους συναδέλφους της να ψηφίσουν κατά της απόλυσής της, χάνοντας το μόνους που θα τους δόινε η εταιρεία τους;

Πώς μπορείς να είσαι σίγουρος πως μια τέτοια ταινία δεν θα είναι προφανής, μελοδραματική, καταγγελτική, σαν ένα τηλεοπτικό ριάλιτι που έχει φτιαχτεί «ευκαιρικά», για να εκμεταλλευτεί την οικονομική κρίση και να συγκινήσει; Και πώς τολμάς να βάζεις για πρωταγωνίστρια αυτής της ταινίας μια από τις μεγαλύτερες star του πλανήτη; Καλωσήρθατε για ακόμη μια φορά στο σινεμά των αδερφών Νταρντέν, των χωρίς υπερβολή σημαντικότερων Ευρωπαίων δημιουργών των τελευταίων δύο δεκαετιών, που ευτυχώς η αξία τους δεν εξαντλείται στο γεγονός πως ανήκουν στην εκλεκτή κάστα όσων έχουν κερδίσει δύο Χρυσούς Φοίνικες στην ιστορία του Φεστιβάλ Καννών, μια για τη «Ροζέτα» το 1999 και μια για το «Παιδί» το 2005.

Με την ίδια αμεσότητα, την ίδια αίσθηση του επείγοντος, την ίδια ωμή ντοκιμαντερίστικη ματιά τους και έναν ουμανισμό που όσο περνούν τα χρόνια και υπέροχες ταινίες προστίθενται στη φιλμογραφία τους, απλώνεται σαν ευλογία πάνω από το σύγχρονο σινεμά, οι Νταρντέν είναι οι μόνοι σκηνοθέτες αυτή τη στιγμή που μπορούν να τολμή-

σουν μια τέτοια ταινία. Χωρίς να αποτύχουν.

Δομημένο σαν ένα θρίλερ, με τις ώρες να μετράνε αντίστροφα για την ηρωίδα και τον θεατή, οι Νταρντέν ακολουθούν τη Σαντρά καθώς αυτή θα πρέπει να συναντήσει έναν - έναν τους συναδέλφους της και να τους πείσει να μην ψηφίσουν υπέρ της απόλυσής της, πριν ξημερώσει η Δευτέρα.

Περισσότερο και από τον κοινωνικό χάρτη μιας χώρας (και μιας Ευρώπης;) όπου άνθρωποι της εργατικής τάξης προσπαθούν να αντέξουν σε ένα χωρίς ηθική πλέον εργασιακό περιβάλλον, το «Δύο Μέρες, Μια Νύχτα» ενδιαφέρεται περισσότερο για το πώς αντιδρά ένας «συνάδελφος» απέναντι στην έκκληση μιας «συναδέλφου» που του ζητάει να αρνηθεί τα έξτρα χρήματα που του προσφέρονται ως μπόνους.

Με αφορμή αυτό το τόσο απλό αλλά ταυτόχρονα επώδυνο για όλους τους εμπλεκόμενους δίλημα, **κάθε συνάντηση της Σαντρά είναι και μια μικρή αποκάλυψη**. Άλλοτε αμήχανη, άλλοτε συγκινητική, άλλοτε αστεία, άλλοτε σκληρή καθώς οι έννοιες της αλληλεγγύης, του οίκτου και της επιβίωσης δοκιμάζονται ξανά και ξανά σε μια επαναλαμβανόμενη διαδρομή που θυμίζει ένα συναισθηματικό rollercoaster που δεν σε αφήνει να πάρεις ανάσα.

Σχεδόν όπως η ίδια η κεντρική ηρωίδα του που, έχοντας μόλις ξεπεράσει ένα βαρύ ιστορικό κατάθλιψης, προσπαθεί να πιστέψει στον εαυτό της και να διεκδικήσει τα δικαιώματά της, την ίδια της την ύπαρξη, βρίσκοντας την ανάσα της κάθε φορά που τη χάνει μπροστά σε έναν κόσμο... χωρίς καρδιά.

Βλέπετε, οι Νταρντέν δεν χρειάζονται υψηλό μπάτζετ, τεχνικές καινοτομίες ή κάτι περισσότερο από τη μοναδική τους κινηματογραφική γλώσσα για να είναι αφοφισιστικοί, βαθιά συγκινητικοί, σατιρικοί και τόσο καιροί ώστε να παραδώσουν τη σωστή ταινία στη σωστή στιγμή, κλειδώνοντας κινηματογραφικά οτιδήποτε θα μπορούσε να πει οποιοσδήποτε άλλος αυτή τη στιγμή για την οικονομική κρίση στην Ευρώπη.

Και αν επιλέγουν για πρωταγωνίστριά τους τη Μαριόν Κοτιγιάρ, δεν το κάνουν επειδή χρειάζονται μια star για να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση ή μια εμπορική καριέρα στις αίθουσες, αλλά γιατί η Κοτιγιάρ είναι μια από τις λίγες ηθοποιούς στον κόσμο που θα μπορούσε να κάνει το τόσο δύσκολο να μοιάζει τόσο απλό: να υποδύεται μια εύθραυστη γυναίκα που κάτω από το βάρος της αδυναμίας της και των παιχνιδιών που της παίζει η μοίρα συγκεντρώνει στο βλέμμα της, στην κίνησή της, στον ανεπιτήδετο τρόπο με τον οποίο γίνεται ένα σύμβολο για τον σύγχρονο άνθρωπο, όλη την αναγκαιότητα μιας συγκλονιστικής ταινίας.

Ως ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης για το γεγονός πως στην έβδομη ταινία τους, οι αδελφοί Νταρντέν όχι μόνο δεν έχουν καμία πρόθεση να προδώσουν το σινεμά τους, αλλά να το απογειώνουν με κάθε τους νέα ταινία σε μια πολύτιμη - σχεδόν σαν οδηγό ζωής - εμπειρία.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΡΑΝΑΚΗΣ

JEAN-PIERRE ΚΑΙ LUC DARDENNE

Γεννήθηκαν το 1951 και 1954 αντίστοιχα, στο Βέλγιο.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Dyo imeres, mia nyhta 2014, Le gamin au vélo 2011, Le silence de Lorna 2008, Chacun son cinéma ou Ce petit coup au coeur quand la lumière s'éteint et que le film commence 2007, L'enfant 2005, Le fils 2002, Rosetta 1999, La promesse 1996, Je pense à vous 1992, Falsch 1987, Il Court, il Court, le Monde 1987, Regard Jonathan/Jean Louvet, son oeuvre 1983, Leçons d'une université volante 1982, R... ne répond plus 1981, Pour que la guerre s'achève, les murs devaient s'écrouler 1980, Lorsque le bateau de Léon M. descendit la Meuse pour la première fois 1979, Le chant du rossignol 1978.